

Innst. S. nr. 33

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

St.prp. nr. 77 (2001-2002)

Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 164/2001 av 11. desember 2001 om endring av EØS-avtalens protokoll 26 om myndighet og oppgaver for EFTAs overvåkningsorgan i forbindelse med statsstøtte

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Ved EØS-komiteens beslutning nr. 164/2001 av 11. desember 2001 ble protokoll 26 til EØS-avtalen endret. Endringen ble gjort for å sikre parallellitet i Kommisjonens og EFTAs overvåkningsorgans (ESA) prosedyreregler for behandling av statsstøttesaker. Endringen blir foretatt ved at det i Protokoll 26 inntas en henvisning til Europaparlaments- og Rådsforordning 659/1999 av 22. mars 1999 om fastleggelse av regler for anvendelse av EF-traktatens artikkel 93 i norsk rett.

Tildelingen av kompetanse til ESA, og den praktiske gjennomføringen av prosedyrereglene, må nedfelles i protokoll 3 til Avtalen mellom EFTA-statene om opprettelsen av et Overvåkningsorgan og en Domstol (ODA-avtalen) av 2. mai 1992. Island, Liechtenstein og Norge undertegnet på denne bakgrunn en endringsavtale til ODA-avtalens protokoll 3 11. desember 2001. Stortinget er ved egen stortingsproposisjon invitert til å godkjenne endringen av ODA-avtalen.

Ved de nye prosedyrereglene vil ESA få en rett og plikt til kontinuerlig å granske medlemsstatenes støtteordninger. Gjennomføringen av disse reglene i norsk rett gjør det nødvendig å endre lov om offentlig støtte, ettersom lovens forskriftshjemler ikke anses tilstrekkelige til å hjemle bestemmelsene om foreldelsesfrist og kontrollbesøk hos støttemottaker. Beslutningen i EØS-komiteen ble fattet med forbehold om Stortingets sam-

tykke, da gjennomføringen i norsk rett nødvendiggjør lovendring, jf. Grunnloven § 26 annet ledd og EØS-avtalens artikkel 103. Stortinget inviteres gjennom denne proposisjonen til å gi sitt samtykke til EØS-komiteens beslutning nr. 164/2001.

EØS-komiteens beslutning og forordning 659/1999 i norsk oversettelse følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

Formålet med de nye prosedyrereglene er å få klarere og mer effektive regler for anvendelsen og håndhevelsen av reglene om offentlig støtte, med bedre rettssikkerhet for partene og større åpenhet på området. Reglene skal gjøre kontrollen av støtte mer effektiv, bl.a. ved at det innføres en ny ordning med kontrollbesøk overfor støttemottaker. Reglene innebærer ingen endring i medlemsstatenes mulighet til å gi statsstøtte.

Endringen i protokoll 26 til EØS-avtalen støtter opp om prinsippet om parallelle prosedyrer for ESA og Kommisjonen. De økonomiske og administrative konsekvensene av å nedfelle dette i protokoll 26 til EØS-avtalen anses for å bli små.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Olav Alstad, Bendiks H. Arnesen, Grethe Fossli og Rita Tveiten, fra Høyre, May-Anne Brand, Silja Eke-land, og Michael Momyr, fra Fremskrittspartiet, Øystein Hedstrøm og Lodve Solholm, fra Sosialistisk Venstreparti, Åsa Elvik og Inge Ryan, fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide og Olaf Gjedrem og fra Senterpartiet, Marit Arnstad, viser til EØS-komiteens beslutning nr. 164/2001 av 11. desember 2001 der protokoll 26 til EØS-avtalen ble endret. Endringen ble gjort for å sikre parallellitet i Kommisjonens og EFTAs overvåkningsorgans (ESA) prosedyreregler for behandling av statsstøttesaker. Komiteen viser til at endringen blir

foretatt ved at det i Protokoll 26 inntas en henvisning til Europaparlaments- og Rådsforordning 659/1999 av 22. mars 1999 om fastleggelse av regler for anvendelse av EF-traktatens artikkel 93 i norsk rett.

Komiteen gjør oppmerksom på at de nye prosedyrereglene vil gi ESA rett og plikt til kontinuerlig å granske medlemsstatenes støtteordninger. Gjennomføringen av disse reglene i norsk rett gjør det nødvendig å endre lov om offentlig støtte. Komiteen viser til at beslutningen i EØS-komiteen ble fattet med forbehold om Stortingets samtykke, da gjennomføringen i norsk rett nødvendiggjør lovendring, jf. Grunnlovens § 26 annet ledd og EØS-avtalens artikkel 103.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, ser det som positivt at de nye prosedyrereglene gir klarere og mer effektive regler for anvendelsen og håndhevelsen av reglene om offentlig støtte, med bedre rettssikkerhet for partene og større åpenhet på området. Flertallet mener det er viktig at bedrifter i Europa får mer like konkurransevilkår, noe disse reglene vil bidra til. Regelverket bygger på regler som tidligere har foreligget som ikke-bindende retningslinjer vedtatt av EFTAs overvåkningsorgan og Kommisjonen, men nå med en bedre lovstruktur.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil peke på betenkeligheten ved at endringen av ODA-avtalen samt lovendringsforslaget som foreligger medfører en reell overføring av kontrollmyndighet fra Norge til ESA. Med den nye endringen vil ESA ha rett og plikt til å

granske og gjennomføre kontroll i norske bedrifter som mottar statsstøtte.

Disse medlemmer vil i tillegg vise til at endringen medfører at bedrifter nå skal kunne kontrolleres i ti år etter at støtte er utbetalt, fremfor tre år i dag. Disse medlemmer vil peke på at spørsmålet om hvorvidt ordningen innebærer en utvidelse av bedrifters plikt til å oppbevare regnskapsdokumentasjon ikke er belyst i denne saken.

MERKNADER FRA UTENRIKSKOMITEEN

Komiteens utkast til innstilling ble 14. november 2002 oversendt utenrikskomiteen til uttalelse. Utenrikskomiteen uttaler følgende i brev av 18. november 2002:

"Det vises til næringskomiteens brev av 14. ds. Utenrikskomiteen viser til de respektive fraksjoners merknader i næringskomiteens utkast til innstilling, og har for øvrig ingen merknader."

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å fatte følgende

vedtak:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 164/2001 av 11. desember 2001 om endring av EØS-avtalens protokoll 26 om myndighet og oppgaver for EFTAs overvåkningsorgan i forbindelse med statsstøtte.

Oslo, i næringskomiteen, den 19. november 2002

Øystein Hedstrøm
fung. leder

Michael Momyr
ordfører

May-Anne Brand
fung. sekretær